

Mantas Areima

The painting shows a man in a dark, heavy coat standing in a room with textured, greyish walls. He is looking out of a small, multi-paned window that is illuminated from within, casting a warm glow. In the foreground, a small wooden table holds a simple cup. The overall mood is somber and contemplative.

LIETUVIS RUSIJOS KALĖJIME
(“Zekas” - irgi žmogus)

Knhygute.lt

Mantas Areima

LIETUVIS RUSIJOS KALĖJIME

Knyga iš serijos “Zekas” – irgi žmogus“

© Mantas Areima, 2013

Viršelio dizainas © Stasys Zacharovas

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2013

Viršeliui panaudotas XIXa atviruko vaizdas,
autorius nežinomas.

I skyrius

Vežė mane duobėtomis Kaliningrado gatvėmis. Lyg pakratą kratė. Ir kuo smarkiau kratė, tuo labiau kenčiau nežmonišką skausmą. Antrankiai nuspaudė riešus iki mėlynumo. Atrodė tuoj sulys į mėsa, nutrauks sausgysles, sutrupins kaulus... Nebejaučiau nė rankų pirštų. Norėjau rėkti, šaukti: „nuimkit antrankius, vis tiek nepabėgsiu!“. Bet kur tau girdės *mentai*, kai aš būdoje tik vienas. Aklinoj tamsoj patupdytas, užrakintas, surakintas, sušalęs, be rankų, išderintais kojų šarnyrais, sudaužytomis mintimis nuo vakarykščio alkoholio, aplotas pikto storo apsiputojusio prokuroro, bet dar turintis vilties. Mažą vilties kibirkštėlę. Nes esu lietuvis svetimame krašte. Užsienietis. Kitu atveju gal jau būčiau negyvas. Pats girdėjau, kada prokuroras,

rusiškai keikdamasis, režė tiems *mentams*: "tik kumščiais ir kojomis su juo nekalbėkit, jis lietuvis, o Lietuva jau ne Tarybų Sąjunga, rasit kitą būdą..."

Turbūt specialiai mane vežė aplinkkeliais, kad pakratytų lyg bulvių maišą. Kvaila net pagalvoti, jog susiprastų nuimti antrankius. Mieliau jau amputuotų plaštakas...

Keistai pasisuka gyvenimas: rodos dar vakar švenčiau su draugais, laisčiau eilinę algą, o šiandien jau kitoje įstatymų pusėje. Vienas kitoje pusėje. Nes visi draugai dingę kaip į vandenį. Visi. Draugai... Cha... Ar jų būna? O kaipgi! Interesų bendrumas juos ir išugdo, o butelis susaisto.

Į Kaliningradą atvežė iš Lietuvos visą mūsų mūrininkų brigadą. Gerą algą pasiūlė. Pusanthro tūkstančio dolerių! Tokie pinigai 1995 metais – aukso kasyklos! Mus, čia Rusijoje, vietinės

mergos milijonieriais vadino. Beveik neklydo: pavertus kelis tūkstančius dolerių į rublius, gautūsi rusiškas milijonas. Jau po pirmos algos nusiaubėm parduotuves: kiekvienas po odinį švarką, po aukso grandinę ant kaklo... O brigadininkas – visų stambiausia. Penkis šimtus dolerių paklojo. Kas jam reiškia, kai alga – du tūkstančiai. Apsirėdėm, apsitaishėm, į restoraną sugriuvom. Mergos kaip musės prie medaus lipo. Jaunutės, gražutės ir laisvo elgesio. Brigadininkas mūsų, vyras jau po ūsu, penkiasdešimt žiemų atpylęs, prie šono spaudė dailią aštuoniolikmetę. O mes visi dar pipirai, tik per dvidešimt perkopę – irgi su vienmetėmis. Visi su porom. Žmonom jau spėję paskambinti. Kai kas ir susipykti, kad ne tiek sąžinė graužtų svetimą apkabinius. Visi odiniai, visi auksiniai. Iš šalies nė nepagalvotum, kad mūrininkų brigada.

Mes ir nesakėme. Mergos manė: “auksiniai berniukai” iš Lietuvos. O ką veikia Rusijoje? Negi mūrija!

Negi mūrininkai galėtų sau leisti vakaroti prašmatniam restorane? Negi mūrininkai pirktų prabangiausius gėrimus, rūkytų cigarus, šlamštų ikrus? Negi mūrininkai sklaidytųsi šimtinėmis dolerių kupiūromis? Negi jie žibėtų auksu ir kvepėtų natūralia oda? Mūrininkais mes buvome tik statybų aikštelėje, o po darbo – “berniukais”. Kaip “berniukai” drauge lankydavome restoranus, kaip “berniukai” drauge uliodavom, kaip “berniukai” po linksmybių grįždavome į viešbutį, kad pratęsti linksmybes su vietinėmis fėjomis. Kaip “berniukai” dalindavomės visu geru, ką užturėdavom. Kaip tikrų tikriausi draugai. Kaip kraujo broliai, sucementuoti viena paslaptimi ir viena idėja.

Nors turėjome pastovių merginų, kar-

tais šios į viešbutį atsivesdavo naujų. Viena tokia naujokė ir išugdė mūsų draugų bendrą interesą. Jauna, daili, baltaplaukė rusaitė "prisirašė" prie mūsų kompanijos tiek, kad netyčia nusitašė. Po to ji kažkur dingo. Pirmas ją atrado brigadininkas, nuėjęs į tualetą nusunkti vyriškos šakos nuo vyno. Girta rusaitė klūpėjo ant kelių apsikabinusi unitazą. Maža, kad klūpėjo, už tad kaip gražiai miegojo, padėjusi galvą ant klozeto dangčio. Iš po jos trumpo sijonėlio begėdiškai švietė baltos kelnaitės, o ligi kelių nusmuktos pėdkelnės bylojo: mergina, prieš sudėdama bluostą, atmerkė gėdos akį. Brigadininkas nebūtų brigadininkas, jei neprisiimtų atsakomybės. Kol jo aštuoniolikmetė godžiai maukė vyną su mumis prie stalo, brigadininkas atsakingai baudė blondinę tualete.

- Ak, tu, begėde, - merkdamas savo

šaką į jos vyninę, barėsi brigadininkas.

Mergina taip saldžiai miegojo, kad nė nekrustelėjo. Gerai sakoma: miegas už medų saldesnis. O brigadininkui pasirodė saldesnis tas medus, kurio savi-ninkas miega. Gunktelėjęs vyrukas vi-saip koneveikė jam į dukras tinkančią mergaitę.

- Ak, tu, besarmate, - toliau baudė blondinę darbų vadovas. - Tu, man, senam pirdžiui, pamerkei akį... Negana dar? Negana? Ką pasakytų pamačiusi tavo motina?

Brigadininkui neužteko atskaityti trumpą moralą, jis sumanė rusaitę nu-bausti atsakančiai, todėl tualete už-truko ilgiau nei tikėjomės.

- Be gėdos į akis, į subinę be muilo, - reziūmavęs, brigadininkas užbaigė pamokslą.

Prie stalo grįžo šiek tiek susikrimtęs. Bet savo aštuoniolikmetę nesidrovė-

damas priglaudė po sparnu. Kaimynui iš kairės pašnibždėjo kažką į ausį. Tas tuoj nuskuodė į tualetą.

Ir taip sukosi ratelis. Kol atėjo mano eilė. O ką aš? Aš kaip visi. Draugiškai:

- Ak, tu, begėde...

Draugiškai mes darėme viską. Draugiškai ne tik baudėme besarmates rusaites, draugiškai lipdėme plytą po plytos, draugiškai pasiimdavome darbo užmokesčius. Draugiškai gailėjomės *čirky*. Suplaukę iš įvairių Azijos kraštų, siauraakiai irgi plūdo į statybas. Tik juos, skirtingai nei mus, tikrąja ta žodžio prasme, darbdavys išnaudojo kaip pigią darbo jėgą. Jie gaudavo varganus kelis šimtus dolerių už juodžiausią darbą objekte. Siauraakio darbas – sunkus lyg skruzdės: nešioti plytas, maišyti skiedinį, tvarkyti, šluoti, kuopti... Bet gavę algas, šokinėdavo iš laimės. Iš gautų trijų šimtų dolerių jie su-

gebėdavo didžiąją dalį išsiųsti namo šeimoms, o iš likusių – pramisti. Aišku, jie mito tik košėmis ir gerdavo apyžalius kiaušinius. Nepirkdavo nei odinių striukių, nei aukso dirbinių, bet mūsų teiraudavosi, iš kur mes visa tai turime. Pagal draugišką susitarimą mes jiems išsijuosę meluodavom: gauname tiek pat, kiek visi, bet mums namo siųsti nereikia, todėl susitaupę nusiperkame šį bei tą. Azijiečių buvo daug, kaip tų skruzdžių, o mūsų vos penkiolika. Bet mūsų alga prilygo jų pusmečio algai. Būtų jie sužinoję, jog mes gauname penkis kart daugiau, būtų mus kepurėmis užmėtę. Todėl su susiaurinto regos lauko žmonėmis kalbėjome atsargiai.

Iš paskiausios algos kiekvienas įsigijome stilingus laikrodžius. Po auksinį žiedą irgi. Dalį pinigų visada siųsdavom į Lietuvą. Aš irgi turėjau kam siųs-

ti. Lietuvoje manęs ilgėjosi žmona ir mūsų mažametis sūnus. Gyvenimas atskirai man suteikė laisvės, žmonai tatau aišku nepatiko. Bet valgyt visi nori, tad nebuvo iš ko rinktis.

Pasikalbėję su žmonomis, apleidome vienišą, nušiurusią telefonų būdelę, ir patraukėme tiesiai į restoraną. Odiniai, žieduoti, visa brigada sugužėjome į viskiu ir tabaku pritvinkusią salę ir susistūmę kelis stalus į krūvą, pateikėm padavėjom konkretų užsakymą:

- Berniukams - degtinės, mergaitėms - vyno, ir pilną stalą rusiškų ikų!

Netrukus suskambo taurės, pasipylė tostai. Dar akimirka ir juoko banga nuskambo per visą šokių salę, mirgančią nuo palubėje besisukančio didelio veidrodinio rutulio. Savo nuolatinę merginą atsitempė tik brigadininkas, ir dar keli. Likusieji pradėjome dairytis į šonus. Salė buvo pilna žmonių. Jauni-

mas šurmuliavo ir šėlo. Netoliese, prie vieno staliuko akys sugaudė tris laisvas linksmai kvatojančias paneles. Aš ir dar du draugeliai panorome palaikyti joms kompaniją. Nepraėjo nė valandėlė, kai jaukiai įsitaisėme šalia jų. Pripildžiau taureles skaidrios degtinės.

- Mane vadina Danila, čia mano draugai, - susipažinome.

- Nataša, Liena, Svieta, - maloniai prisistatė brunetė, šatenė ir blondinė. - Matosi, kad lietuviai...

- Iš kur matyti? - mirkstelėjau Svietai akį.

- Visi tokie išvaizdūs, plikom galvom ir žėrinčiomis akimis, - krestelėjo plaukus.

- Ir šakos nenulinę, - pašmaikštavo porininkas.

- Turbūt ir kišenės pilnos, - liežuvio galiuku sudrėkino lūpytes Nataša.

- Ir kiaušiniai pilni, - pridūrė dar vie-

nas.

- Užuomina aiški, - Liena pridėjo cigaretę sau prie lūpų.

- Ugnelės? - užžiebiau žiebtuvėlį.

Nespėjom draugystės užtvirtinti stikliuku, kai aplink mūsų staliuką ėmė sukiotis įtartinos išvaizdos tipas. Čia jis kraipėsi pagal muzikos ritmą su kitais bešokančiais, čia jis rodė nesuprantamus gestus mūsų naujoms merginoms.

- Kas toks? Pažįstat? - pasiteiravau dailiosios lyties atstovių.

- Rusas, vietinis, - nenoriai numykė Liena.

- Kas jam nepatinka? Ko jis ten rankom gestikuliuoja?

- Girtas - mandras, - paaiškino Svieta.

- Buvęs Lienos kadras...

- Pavydus šmikis, - suburbė Nataša.

Ilgai laukti neteko. Perkreipęs veidą, šmikis atšleivojo prie mūsų staliuko.

- Liena, ką tu ten darai su tais lietuviais? - piktai paklausė.

- Ne tavo reikalas! - grubiai atšovė šatenė.

- O tave dulkinti mano reikalas? - įsi-smarkavo rusas.

- Eik tu... - pasiuntė jį Liena. Ir dar įgėlė. - Lietuviams geriau stovi...

- Gaidžiai tie tavo lietuviai, - įžeistas rusas prarado savikontrolę, ir delnu trenkė į stalo paviršių.

Staigiai pašokęs nuo kėdės, smagiai smogiau rusui kumščiu į galvą. Tas, neišlaikęs lygsvaros, griuvo apversdamas stalą, ir paversdamas į šukes taures ir butelius. Merginos klykdamos sugriuvo į salės kampą. Mano draugai nespėjo susigaudyti, kas čia vyksta. Visų akys nukrypo į mūsų pusę. Atsi-peikėjęs rusas kibo man į atlapus. Bet tuoj vėl praleido šoninį smūgį į smilkinį ir dar vieną iš apačios į pasmakrę....